

Tullakseen aikuiseksi on voitava olla nuori

Tomi Kiilakoski

Vastaava tutkija, Nuorisotutkimusseura

Kanuuna, verkostopäivät 28.8.2023

Aluksi

”Usko ihmiseen on uskoa ihmeseen.” Pekka Kejonen

”Kasvatus kuuluu ihmisen ammattiin.” (Wilenius 1987, 74.)

Nuorisotyö kasvatuksena

Nuorisotyön kokonaisuus on laaja, väljärajainen ja moniääninen. On sitä sanottu ameebamaiseksi (Kivijärvi & Heino 2013). Siksi on hankalaa kuvata nuorisotyön erityistä luonnetta pelkästään esimerkiksi menetelmien käytön tai tiettyjen arvojen kautta.

Minulle on aina ollut selvää, että nuorisotyö on *kasvatusta*. Mutta tämä on eri asia kuin sanoa, että nuorisotyö on *koulutusta*. Kuten Stephen Kemmis huomauttaa, toisinaan koulutus on anti-kasvatusta.

Ja näin sanoessani kiinnityn sellaisiin nuorisotyön kulttuureihin, joissa korostuu nuorisotyön läheisyys kasvatukseen ja koulutukseen. Toisissa kulttuureissa se on lähempänä sosiaalityötä.

Nuorisotyön luonteesta

Ajatus tässä esitelmässä on, että nuorisotyön omaleimaisen luonteen osoittaminen on tehtävissä kuvaamalla nuorisotyön kokonaisuutta pedagogiikkana:

1. Edellyksien

2. Menetelmien

3. Päämäärien yhdistelmänä.

Kasvatuksen *edellytyksissä* nuorisotyössä on kyse niistä näkemyksistä, joita on lapsia ja nuoria tai aikuisia koskien sekä siitä yhteiskunnallisesta ja sosio-ekologisesta tilanteesta, joissa ihmiset tänä aikana toimivat.

” Nuorisotyön kasvatusta lähtee parhaimmillaan nuoresta ja tapahtuu nuoren kanssa.” (Soanjärvi 2011, 105.)

”Nuorisotyö lähestyy nuoria kyvykkäinä ja aktiivisina kansalaisina, joilla on jotain arvokasta tarjottavaa nyt siksi, että he ovat nuoria.” (Lohmeyer 2020, 755.)

Edellytykset

Nuorisotyö rakentuu sille nuorten toimintaan uskovalle ajatukselle, että kun nuoret toimivat keskenään, tapahtuu paljon positiivisia asioita

Yksilö on aina merkityksellisissä suhteissa johonkin ryhmään ja johonkin yhteisöön ja johonkin ympäristöön. Nämä suhteet rakentavat yksilöä, hänen minäkuvaansa, itseluottamustaan ja käsitystä toimijana

Suomalaiselle nuorisotyölle on ollut luonteenomaista yhteiskuntakiinnittymisen korostaminen ja valtion myönteisen roolin hahmottaminen.

Ei-vielä-aikuisuuden sijaan lähdetään siitä, että nuoruus on arvokasta, sallittua, toivottavaa, tukemisen arvoista.

Nuorisotyön käsitys nuoresta perustuu sitoutumiseen nuorten kohtaamiseen kokonaisena yksilönä, jolla on lukuisia merkityksellisiä suhteita ja jolla on sekä opittavaa että annettavaa koko yhteiskunnalle.

Nuoren näkeminen kiinnostavana ja riittävänä persoonana.

Menetelmät

"Ajattelen, että nuorisotyö on yhteisöllistä toimintaa, jonka lähtökohtana on dialogi ja kontaktin luominen." (Haapanen 2015, 145.)

"Nuorisotyön sisällöt ja menetelmät rakentuvat aina jossain määrin nuorten omille tarpeille ja halukkuudelle, eli ne edellyttävät ja ylläpitävät nuorten osallisuutta." (Cederlöf 1998, 40.)

Kasvatuksen menetelmät koskettelevat kaikkia niitä toimintatapoja, joilla kasvattajat pyrkivät vaikuttamaan kasvatettaviin. Nuorisotyön kuvauksissa on tapana korostaa nuorisotyön toiminnallista luonnetta, ja nuorisotyön menetelmät ovatkin usein toiminnallisia

Menetelmät

Nuorisotyön toimintojen tavoitteena mahdollistaa ihmisten yhteistoiminta ja kiintymyssuhteiden syntyminen.

Toiminnallisuus ja nuorten omista ryhmäsuhteista lähtevä toiminta virittää nuorisotyön lähtökohtaisesti jo nuorten tarpeista ja ideoista lähteväksi. Tällöin sitä leimaa myös rentous ja hauskuus: 'jeba meininki' (Siurala ym. 2019).

Ilo ja hauskuus ovat osa nuorisotyön perustuksia. Ne syntyvät nuorisotyön toiminnallisesta ja ihmisiä yhteenliittävästä menetelmävarannosta. Vaikka hauskuuteen toisinaan suhtaudutaan väheksyvästi, on ilon tuominen ihmisten elämään mitä tärkein asia.

Nuorisotyössä on taju siitä, että aina ei tarvitse tehdä ja olla toiminnallinen. Voi vain olla ja hengaila. Siksi toiminnallisten menetelmien ja oleilun mahdollistamisen vuorottelu on osa nuorisotyöntekijöiden menetelmävarantoa.

Vapaaehtoisuus nuorisotyössä tarkoittaa, että nuori voi milloin tahansa päättää lakata osallistumasta ja lähteä toiminnoista pois ilman mitään negatiivisia seuraamuksia (Seal & Harris 2016, 14)

Kohtaaminen asettuu nuorisotyöllisessä puheessa ihanteeksi, joka määrittää toimialaa. Nuorisotyöntekijän toiminnan on reagoitava siihen, millainen nuori on nuorena ja ihmisenä kulloisessakin tilanteessa.

Kurth Hahn: hauskuuden ja toiminnallisuuden ohella nuorisotyön tehtävä on raivata tilaa, jossa nuoria arvostetaan ja jossa heille tarjoutuu mahdollisuus kokea oma myönteinen arvonsa yhteisölle.

Päämäärät sisältävät yleisiä kasvatusihanteita ja tähän aikaan ja yhteiskuntaan liittyviä huomioita. Nuori yhteiskunnassa ja yhteiskuntaan. Siksi kasvatuspäämääriin kuuluu väistämättä jonkinlainen näkemys yhteiskunnallisesta tilanteesta, jossa kasvatusta tapahtuu ja jossa kasvatettava joutuu toimimaan. Kasvatuksen päämäärät suuntautuvat tulevaisuuteen.

"Lapset ovat aina olleet vieraita, muukalaisia aikuisten maailmassa. Käsitykseni mukaan lapset tulevat toisesta, henkisestä maailmasta, ja uudet lapsisukupolvet tuovat mukanaan uusia voimia. Aikuiset haluavat kuitenkin sopeuttaa heidän omaan vanhaan maailmaansa." (Wilenius 2002, 54.)

"Hyvä nuorisotyö auttaa nuoria kasvamaan nälkäisiksi kansalaisiksi. Nälkäisyydellä tarkoitan sitä, että yksilö tunnistaa sen, ettei yhteiskunta ole valmis ja jopa nykytilan säilyttäminen tarkoittaa valintoja." (Laitio 2014, 39.)

Päämäärät

Nuorisotyön pilarit:

Pedagoginen

Demokraattinen

Terveydellinen

Kulttuurinen

Sosiaalipoliittinen

Suomalaisessa lakimääritelmässä nuorisotyöllä on sekä yksilön kasvua tukeva että yhteiskuntaa kehittävä tehtävä.: ”tässä laissa tarkoitetaan nuorisotyöllä nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa” (Nuorisolaki, §2).

” Nuorisotyön ensisijainen tehtävä on kannustaa ja tukea nuoria rakentavien elämänpolkujen löytämisessä ja kulkemisessa vaikuttaen siten heidän henkilökohtaiseen ja sosiaaliseen kehitykseensä ja koko yhteiskuntaan” (Euroopan neuvosto 2017) -> Kannattaa huomata, ettei eurooppalaisissa määritelmässä ole suomalaisille tuttua korostusta yhteiskunnan kehittämisessä

Olipa siinä kaikkea. Vedetään vielä yhteen.

Edellytyksissä korostuvat nuoruuden arvon ymmärtäminen yksilön kehitykselle mutta myös itsenäisenä elämänvaiheena; nuoren tärkeys omana itsenään ilman ulkopuolelta lyötyjä leimoja; nuoren asema sekä yksilönä että ryhmien jäsenenä; tarve yhteiskunnallistaa nuori ja saada hänet suomalaisen yhteiskunnan jäseneksi.

Menetelmätasolla korostuvat toiminnallisuus, ryhmämuotoisuus ja vertaisten merkitys, hauskuus ja rentous, nuoren vapaaehtoinen osallistuminen, keskustelu ja vuorovaikutus sekä kohtaaminen.

Päämäärinä ovat niin demokraattinen, pedagoginen, terveydellinen, kulttuurinen ja sosiaalipedagoginen pilari.

Mitä jäi käteen?

Nuorisotyö on vahvan ikäsensitiivistä toimintaa, jossa nuoruutta arvostetaan tässä ja nyt sekä tuetaan nuoria astumaan seuraaviin elämänvaiheisiin.

Se on yhtäaikaista toimintaa nuorten ryhmien kanssa sekä vaikuttamista yhteiskuntaan.

Se on tilojen luomista ja siltojen rakentamista.

Se on yksittäisten nuoren, nuorten ryhmien ja yhteiskunnan tukemista kehittymään paremmaksi.

Se tähtää mielekkääseen toimintaan nykyaikana mutta myös tulevaisuudessa tapahtuvaan yksilön hyvän elämän toteutumiseen että nuorisoystävällisemmän yhteiskunnan rakentamiseen.

Se auttaa nuoria voittamaan pelkonsa ja toteuttamaan unelmiaan yksin ja yhdessä.